

Sygn. akt I Ca 484/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Barbara Bojakowska

Sędziowie SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

SSO Joanna Składowska

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 22 stycznia 2014 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa K. K. (1)

przeciwko K. K. (2) i J. K.

o alimenty

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli

z dnia 6 listopada 2013 r. sygn. akt III RC 113/13

oddala apelację.

Sygn. akt I Ca 484/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 06 listopada 2013 roku Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli w sprawie z powództwa małoletniego K. K. (1) reprezentowanego przez opiekunkę faktyczną K. F. (1) przeciwko K. K. (2) i J. K. o alimenty, zasądził od pozwanej K. K. (2) na rzecz K. K. (1) alimenty w kwocie po 100 zł miesięcznie poczynając od dnia 06 listopada 2013 roku oraz od pozwanego J. K. na rzecz K. K. (1) alimenty w kwocie po 200 zł miesięcznie, poczynając od dnia 06 listopada 2013 roku, płatne do rąk opiekunki faktycznej K. F. (1) do dnia 15-go każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Ponadto Sąd Rejonowy zasądził od pozwanej K. K. (2) na rzecz Skarbu Państwa (Kasy Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli) kwotę 60 zł tytułem wpisu sądowego, a od pozwanego J. K. kwotę 120 zł, nie obciążając małoletniego wpisem sądowym od oddalonej części powództwa.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na ustaleniach, które Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne, a których istotne elementy przedstawiały się następująco:

K. K. (1) jest synem R. K. i M. K.,. Małżeństwo rodziców małoletniego powoda, zostało rozwiązane przez rozwód.

Matka małoletniego zamieszkała wraz z synem u K. F. (1), kiedy małoletni miał 1,5 roku.

Na początku 2006 roku matka chłopca wyjechała do pracy do Anglii, pozostawiając K. pod opieką babci. W grudniu 2006 roku wróciła do Polski, a w styczniu 2007 roku wyjechała wraz z synem do L..

Z uwagi na niewłaściwe zachowanie M. K. wobec dziecka, małoletni został umieszczony w (...) Zespole (...) w londyńskiej dzielnicy W. F., skąd w dniu 16 lipca 2010 roku odebrała go K. F. (1) – w tym samym dniu K. wrócił wraz z babcią do kraju.

Postanowieniem z dnia 05 września 2011 roku, wydanym w sprawie III Nsm 161/10, Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli zmienił sposób ograniczenia władzy rodzicielskiej R. K. nad jego małoletnim synem K. K. (1), ograniczoną wyrokiem Sądu Okręgowego w Sieradzu wydanym w sprawie I 1C 209/04 w dniu 10 czerwca 2005 roku, ze współdecydowania w sprawach wyboru szkoły i zawodu na umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej u babki macierzystej K. F. (1). Równocześnie Sąd pozbawił M. K. władzy rodzicielskiej nad jej małoletnim synem K. K. (1).

W dniu 13 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli w sprawie III RC 99/11 zasądził alimenty należne od R. K. na rzecz jego syna po 500 zł miesięcznie.

Z uwagi na brak dobrowolnego świadczenia alimentów przez pozwanego, K. F. (1) wystąpiła do sądu o wydanie zaświadczenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego. W dniu 05 listopada 2012 roku Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli w sprawie III RCo 44/12 wydał zaświadczenie stwierdzające, że wyrok z dnia 13 czerwca 2012 roku wydany w sprawie III RC 99/11 stanowi europejski tytuł egzekucyjny. K. F. (1) działając w imieniu małoletniego wnuka wystąpiła na drogę międzynarodowego postępowania egzekucyjnego celem egzekucji zasądzonych alimentów. Egzekucja komornicza alimentów okazała się bezskuteczna. Małoletni powód nie otrzymał żadnej kwoty tytułem alimentów.

K. F. (1) wystąpiła także o zasądzenie alimentów od matki dziecka M. K.. Wyrokiem z dnia 20.06.2013 roku Sąd Rejonowy w Zduńskiej Woli zasądził alimenty od M. K. na rzecz małoletniego w wysokości po 700 zł miesięcznie. Alimenty te nie są wypłacane. Matka powoda z uwagi na brak możliwości ustalenia jej adresu w Anglii była nieobecna na rozprawie.

K. K. (1) ma obecnie 15 lat, jest uczniem III klasy gimnazjum, jest chłopcem zdrowym, często jednak korzysta z usług stomatologa. Za leczenie stomatologiczne w okresie od 20 lipca 2012 roku do 16 października 2013 roku K. F. (1) zapłaciła 640 złotych. K. K. (1) pozostaje także pod opieką okulisty, z wizyt korzysta raz, dwa razy w roku, nosi okulary, w 2012 roku koszt zakupu okularów wyniósł 400 złotych. Babka powoda ponosi także koszty związane z jego leczeniem oraz profilaktyką, za zakup ziół polepszających wzrok płaci 30 złotych miesięcznie. Małoletni nie uczęszcza na żadne odpłatne zajęcia. Na wyżywienie dla wnuka K. F. (1) wydaje około 500 zł miesięcznie, na ubrania przeznaczona około 200 zł, a na środki higieny osobistej oraz środki czystości około 50 - 60 zł. Podręczniki szkolne powoda wraz z przyborami kosztowały 460 zł.

Ponadto babka powoda opłaciła ubezpieczenie szkolne w wysokości 48 zł, składkę na komitet rodzicielski – 50 zł, opłaca składki klasowe w łącznej kwocie 20 zł rocznie. K. K. (1) uczestniczy także w wycieczkach szkolnych organizowanych do kina, muzeów, jednorazowy koszt wycieczki wynosi około 30 – 40 zł, dostaje od babci 100 zł kieszonkowego. Małoletni powód w roku 2014 będzie uczestniczył w balu gimnazjalnym, którego koszt oceniono na kwotę 140 zł, w związku z tym uczestnictwem niezbędny będzie zakup dla niego odpowiedniej odzieży. K. F. (1) chciałaby wyposażyć wnuka w nowsze elementy i podzespoły komputerowe.

Wszystkie wyżej wskazane koszty związane z utrzymaniem małoletniego pokrywa jego babka, finansowo wspiera małoletniego wuj – brat jego matki. Ojciec małoletniego nie utrzymuje z nim kontaktu i nie ponosi żadnych kosztów związanych z jego utrzymaniem.

K. F. (1) z tytułu bycia rodziną zastępczą dla małoletniego K. otrzymuje z (...) Centrum Pomocy (...) kwotę 660 zł miesięcznie.

K. F. (1) jest emerytką i pobiera z tego tytułu świadczenie w kwocie 1.467,24 zł miesięcznie. Mieszka wraz z wnukiem w 1/2 część tzw. bliźniaka, w drugiej części domu mieszka wujek małoletniego. Podatek od nieruchomości za 2013 roku wynosił 618 zł, połowę tej kwoty pokryła K. F. (1), a drugą jej syn. Powódka raz na dwa miesiące płaci rachunki za energię elektryczną w kwocie około 270 zł oraz opłatę za wodę w kwocie około 70 zł, koszt wywozu śmieci wynosi 11 zł na miesiąc, gaz 50 zł. K. F. (1) opłaca abonament za Internet w kwocie 35 zł miesięcznie, telefon, śmieci. Na ogrzanie domu w sezonie zimowym powódka wydaje około 4000 zł. Spłaca także kredyt w wysokości 110 zł miesięcznie.

Pozwani J. K. i K. K. (2) są małżeństwem, mieszkają wspólnie i prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Są właścicielami domu jednorodzinnego wraz z działką. Roczny podatek od nieruchomości wynosi około 300 zł, nadto opłacają energię elektryczną w wysokości 110 – 130 zł na dwa miesiące, wodę około 30 zł, 50 zł gaz, 4000 zł za opał. Z uwagi na inwestycję przeprowadzoną przez miasto polegającą na podłączenie ulicy na której mieszkają pozwani do kanalizacji miejskiej, zostali oni obciążeni kosztami łącza kanalizacyjnego. Z tego powodu musieli oni ponieść koszty niezbędnych inwestycji i opłat przyłączeniowych. Pozwani na sfinansowanie powyższych remontów zaciągnęli kredyt, którego miesięczna rata wynosi około 139 zł. Ponieśli także koszty wymiany kotła.

K. K. (2) jest emerytką, otrzymuje świadczenie emerytalne w wysokości 1071,73 zł miesięcznie, a jej mąż J. K. w wysokości 1663, 73 zł miesięcznie. Pozwana cierpi na chorobę nadciśnieniową z zajęciem serca, przewlekłą zaporową chorobę płuc, chorobę naczyń obwodowych, migotanie i trzepotanie przedsionków, niewydolność serca, parkinsonizm wtórny, przewlekłą chorobę niedokrwinną serca i żyłki kończyn dolnych, przeszła dwa zawały, lecz się także neurologicznie. K. K. (2) stara się leczyć w ramach ubezpieczenia społecznego, czasami korzysta z wizyt prywatnych, w 2013 roku za wizytę u kardiologa zapłaciła 150 zł. J. K. choruje na nadciśnienie z zajęciem serca, zaburzenia przemian lipidów, zapalenie żył i zakrzepowe zapalenie żyły, żyłki kończyn dolnych. Miesięczne koszty leczenia pozwanych wynoszą około 270 zł.

Pozwani są właścicielami samochodu osobowego marki N. (...) rok produkcji 1993, poza domem nie posiadają innego majątku, akcji, obligacji ani innych środków finansowych.

Sąd Rejonowy, dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, dał wiarę treści zaświadczeń i dokumentów złożonych przez strony, jak również zeznaniom stron, które w głównej mierze zeznawały na okoliczności związane ze swoją sytuacją materialno - finansową i kosztami związanymi z bieżącym utrzymaniem.

W ocenie Sądu Rejonowego zeznania złożone przez strony są logiczne, spójne i korelują z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd Rejonowy stwierdził, że obowiązek alimentacyjny osób zobowiązanych w dalszej kolejności powstaje z mocy prawa wskutek spełnienia przesłanek wymienionych z art. 132 kro, a osoba, która w konsekwencji wykonania obowiązku prawnego powstałego na podstawie art. 132 kro zaspakaja potrzeby osoby uprawnionej do alimentacji, ma roszczenie o zwrot poniesionych nakładów od osoby, która powinna była je ponieść.

Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że w przedmiotowej sprawie rodzice małoletniego powoda nie spełniają ciężącego na nich obowiązku alimentacyjnego, a zasadne jest rozważenie subsydiarnego obowiązku alimentacyjnego dalszych krewnych, którymi najczęściej jak i w przedmiotowej sprawie są dziadkowie.

Sąd Rejonowy podniósł, że usprawiedliwione potrzeby małoletniego z racji wieku są znaczne i nie są zaspakajane w całości przez jego babkę macierzystą oraz świadczenia otrzymywane z (...) u, gdyż K. F. (1) z przyczyn finansowych nie może obecnie sprostać zaspokojeniu wszystkich potrzeb wnuka.

Zdaniem Sądu Rejonowego, sytuacja finansowa pozwanych jest dobra i daje podstawy do nałożenia na nich obowiązku alimentacyjnego, a ustalenie zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanych nie może nastąpić w oderwaniu od ciężącego na J. K. i K. K. (2) obowiązku zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb uczącego się wnuka i dlatego Sąd Rejonowy uznał, iż zasadnym będzie zasądzenie alimentów w kwocie po 100 zł miesięcznie od K. K. (2) i 200 zł miesięcznie

od J. K. na rzecz małoletniego. Natomiast zadanie przedstawicielki powoda ponad, tę kwotę leży poza sferą możliwości płatniczych pozwanych, którzy są osobami schorowanymi wymagającymi stałego leczenia oraz obciążonymi zobowiązaniami finansowymi.

W ocenie Sądu Rejonowego, świadczenie we wskazanej wysokości uczyni zadość aktualnym potrzebom dziecka, którego także współfinansować mają obowiązek dziadkowie macierzyści.

Sąd Rejonowy nie obciążył małoletniego kosztami procesu od oddalonej części powództwa z uwagi na sytuację finansową małoletniego, pobierając jednocześnie

od pozwanej K. K. (2) na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Rejonowego w Z. kwotę 60 zł tytułem kosztów postępowania, a od J. K. kwotę 120 zł.

Od wyroku Sądu Rejonowego apelację złożyła opiekunka faktyczna małoletniego K. F. (2), wnosząc o :

- zmianę przedmiotowego wyroku, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania,

- zasądzenie od pozwanej K. K. (2) na rzecz małoletniego wnuka K. K. (1) alimenty w kwocie 240 zł miesięcznie, płatnych do 15-go każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności począwszy od maja 2011 roku,

- zasądzenie od pozwanego J. K. na rzecz małoletniego wnuka K. K. (1) alimenty w kwocie 440 zł miesięcznie, płatnych do 15-go każdego miesiąca, wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności, począwszy od maja 2011 roku.

Sąd Okręgowy rozpoznając apelację zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że środek zaskarżenia wniesiony przez skarżącą sprowadza się wyłącznie do polemizowania z prawidłowymi ustaleniami Sądu pierwszej instancji i prezentowania odmiennej oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. To, że dokonane przez Sąd ustalenia doprowadziły do wniosków odmiennych niż proponowane przez skarżącą, nie jest przesłanką wystarczającą do skutecznego wzruszenia orzeczenia. W ocenie Sądu Odwoławczego w sprawie zostały wyjaśnione wszelkie istotne okoliczności, które miały znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a Sąd Rejonowy dokonał właściwych ustaleń i wysnuł z nich słuszne wnioski.

Bezspornym w sprawie jest, że z uwagi na nie spełnianie przez rodziców małoletniego ciężącego na nich obowiązku alimentacyjnego względem syna, na podstawie art. 132 kro, zobowiązani są do alimentacji kolejni krewni – dziadkowie.

Z uwagi na to, że apelująca w imieniu powoda jako jego babcia macierzysta, która spełnia swój obowiązek alimentacyjny wobec niego poprzez osobiste starania o jego wychowanie, nie może ze względów finansowych sprostać zaspokojeniu wszystkich potrzeb wnuka, które są znaczne, dlatego też tym obowiązkiem powinni być obarczeni, jak

to słusznie stwierdził Sąd Rejonowy, także jego dziadkowie od strony ojca.

Nie sposób jednak zgodzić się ze skarżącą, że brakujące środki na pokrycie kosztów utrzymania uprawnionego na poziomie określonym przez skarżącą powinny obciążać dziadków ojczystych w wysokości 240 zł od K. K. (2) i 440 zł od J. K., ponieważ zawiąza ona koszt jego utrzymania i nie uwzględnia możliwości zobowiązanych.

Skarżąca zdaje się nie dostrzegać, że zakres świadczeń alimentacyjnych z mocy art. 135 § 1 kro jest wypadkową pomiędzy usprawiedliwionymi potrzebami uprawnionego z jednej strony, z drugiej zaś – majątkowymi i zarobkowymi możliwościami zobowiązanego do alimentacji.

Koszt utrzymania małoletniego kształtuje się na poziomie 1 100 zł, uwzględniając wydatki na jego wyżywienie (500 zł), ubranie (200 zł) i dodatkowe potrzeby związane z leczeniem stomatologicznym, okulistycznym, edukacją i rozrywkami stosownymi do wieku, a więc kwota otrzymywana z (...) w wysokości 660 zł w połączeniu z kwotą zasądzonych alimentów od dziadków w łącznej wysokości 300 zł miesięcznie, stanowi przychód, z którego może zaspokajać potrzeby wnuka nie będące niezbędnymi, podnosząc przy tym standard jego dotychczasowego życia.

Kwota zasądzona przez sąd uwzględnia możliwości finansowe zobowiązanych i jest do nich adekwatna. Uwadze skarżącego natomiast uchodzi, że do alimentowania małoletniego zobowiązani są również dziadkowie macierzyści uprawnianego, w tym również składająca apelację w jego imieniu.

Odnosząc się natomiast do zarzutu podnoszonego przez skarżącą w uzasadnieniu apelacji, a mianowicie do terminu płatności zasądzonych alimentów, które według niej powinny być zasądzone od maja 2011 roku, należy uznać go za niesłuszny.

Należy zwrócić uwagę, że zarówno z treści obowiązujących przepisów, utrwalonych poglądów doktryny, jak i orzecznictwa jednoznacznie wynika, że alimenty są ze swej natury przeznaczone na zaspokojenie bieżących potrzeb, a dochodzenie ich za miniony okres dopuszczalne jest jedynie w przypadkach wyjątkowych. Zgodnie z art. 137 § 2 zd. 1. kro., niezaspokojone potrzeby uprawnionego z czasu przed wniesieniem powództwa o alimenty Sąd uwzględnia zasądzając odpowiednią sumę pieniężną. Zatem uzyskanie alimentów

za okres sprzed wniesienia pozwu uzależnione jest od wykazania przez wierzyciela,

że pozostają z tego okresu niezaspokojone potrzeby lub zobowiązania zaciągnięte przez uprawnionego względem osoby trzeciej na pokrycie tychże potrzeb (zob. wyrok SN z dnia 8 czerwca 1976 r., III CRN 88/76, OSNCP 1977, nr 2, poz. 33). Za utrwaloną uznaje się zasadę, że roszczenie alimentacyjne nie dochodzone we właściwym czasie wygasa.

Zatem K. F. (1) dochodząc uprawnień za czas przeszły, tj. od maja 2011 roku winna wykazać, że jakieś usprawiedliwione potrzeby uprawnionego pozostały niezaspokojone, ewentualnie, że na pokrycie tych potrzeb zostały zaciągnięte jakieś zobowiązania, czego nie uczyniła. Strona powodowa zatem nie wykonała obowiązku udowodnienia faktu, z którego wywodziła skutki prawne (art. 6 k.c.), a tylko bowiem w takim układzie, jak przedstawiony powyżej, jej żądanie zasądzenia alimentów za czas przed wytoczeniem powództwa mogłoby zostać uwzględnione.

Mając na uwadze wszystkie poczynione powyżej rozważania, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił.